

Bruxelles, 27. veljače 2026.
(OR. en)

6854/26

MIGR 61
JAI 263
ASIM 15
SOC 120
EMPL 51
EDUC 67

POP RATNA BILJEŠKA

Od: Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine
DEPREZ

Datum primitka: 16. veljače 2026.

Za: Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije

Br. dok. Kom.: C(2026) 462 final

Predmet: PREPORUKA KOMISIJE
od 29.1.2026.
o privlačenju talenata za inovacije

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument C(2026) 462 final.

Priloženo: C(2026) 462 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 29.1.2026.
C(2026) 462 final

PREPORUKA KOMISIJE

od 29.1.2026.

o privlačenju talenata za inovacije

PREPORUKA KOMISIJE

od 29.1.2026.

o privlačenju talenata za inovacije

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 292.,

budući da:

- (1) Kako bi održala svoj gospodarski rast, konkurentnost i tehnološko vodstvo, Unija treba moći privući i zadržati državljane trećih zemalja sa specijaliziranim vještinama ili velikim inovacijskim potencijalom, uključujući istraživače, studente i osobe s diplomom u području prirodnih znanosti, tehnologije, inženjerstva i matematike (STEM), visokokvalificirane radnike sa specijaliziranim vještinama, osnivače *start-up* poduzeća i inovativne poduzetnike.
- (2) Privlačenje talenata za inovacije posebno je važno u sektorima koji su ključni za konkurentnost i stratešku autonomiju Unije, u koje se ubrajaju informacijske i komunikacijske tehnologije, *deep tech* i najnaprednije inovacije kao što su umjetna inteligencija, kvantne tehnologije i poluvodiči, virtualni svjetovi, čiste i obnovljive tehnologije (uključujući nuklearnu tehnologiju), biotehnologija (uključujući njezine primjene u zdravstvu i biogospodarstvu), napredna proizvodnja i materijali te kibernetička sigurnost.
- (3) Kronični manjak radne snage i vještina u sektorima koji uvelike ovise o inovativnosti otežava Uniji da postigne ciljeve koje si je zadala. On se od 2015. gotovo udvostručio, a očekuje se da će se nastaviti povećavati jer bi do 2035. za više od polovine novih radnih mjesta mogli biti nužni visokokvalificirani radnici. Situaciju dodatno otežavaju rodne razlike, posebno kad je riječ o radnoj snazi u znanosti, inženjerstvu i poduzetništvu. Manjak radne snage pokazuje i da se vještine državljana trećih zemalja koji već borave u Uniji ne iskorištavaju dovoljno dobro, na što utječu poteškoće s priznavanjem kvalifikacija i pronalaskom zaposlenja koje bi odgovaralo njihovim profilima. Posebno pogađa mala i srednja poduzeća (MSP-ove) i *start-up* poduzeća, kojima je teško privući talente potrebne da bi se proširila i natjecala na svjetskim tržištima¹.
- (4) Svakako je bitno mobilizirati potencijal radne snage u Uniji. Međutim, za održiv portfelj talenata koji doprinosi konkurentnosti Unije i provedbi njezinih strateških prioriteta u praksi nužno je i privući kvalificirane, inovativne pojedince iz zemalja izvan Unije. S obzirom na neizvjesnost u današnjem okruženju otvorenost, poštovanje temeljnih prava, akademska sloboda i pouzdane demokratske institucije Uniji su glavni aduti u privlačenju kvalificiranih i inovativnih ljudi koji traže stabilno i otvoreno okruženje za slobodan život, rad i stvaralaštvo.

---

¹ Zapošljavanje i socijalna kretanja u Europi 2024. – Odgovaranje na nedostatak radne snage i vještina za zelenu i digitalnu budućnost Europe, Europska komisija, 2024.

- (5) Važnost privlačenja vještina i talenata u Uniju istaknuta je i u Paktu o migracijama i azilu². Komisija je posljednjih godina predstavila niz zakonodavnih i operativnih mjera fokusiranih na budućnost, koje uključuju prijedlog o uspostavi Baze talenata EU-a³ radi promicanja međunarodnog zapošljavanja i uspostavu partnerstava za talente kao okvira za strukturiranu suradnju s partnerskim zemljama.
- (6) Suradnja s partnerskim zemljama trebala bi doprinosti provedbi mjera za privlačenje talenata. To se posebno odnosi na sigurnost isprava, upravljanje identitetima i razmjenu informacija, među ostalim kako bi se prevenirao potencijalni „odljev mozgova”. Ciljevi te suradnje trebali bi biti jačanje povjerenja među partnerima, olakšavanje uredne provedbe postupaka prihvata i dopunjavanje širih partnerstva EU-a, uključujući partnerstva za talente i angažman u kontekstu proširenja i susjedstva. U tom se kontekstu i u Paktu za Mediteran⁴ ističe koliko je mobilnost talenata važna za izgradnju sveobuhvatnih partnerstava te se promovira visoko obrazovanje, potiče mobilnost studenata i predlaže osnivanje Mediteranskog sveučilišta.
- (7) U okviru Unije vještina⁵ zacrtani su glavni rezultati koje treba ostvariti na razini Unije, kao i na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, da bi Unija što uspješnije privlačila i zadržavala kvalificiranu radnu snagu iz trećih zemalja i proširila svoju bazu talenata. Osim toga, naglašava se da je za privlačenje i zadržavanje kvalificiranih radnika i istraživača bitno stvoriti im povoljne uvjete za integraciju i obiteljski život, kao i povećati atraktivnost istraživačkih karijera u skladu s načelima Europske povelje za istraživače.
- (8) Cilj je Unije vještina da do 2030. svake godine najmanje 350 000 osoba dođe u EU studirati i završi tercijarno obrazovanje. Program Erasmus+ važan je element Unije vještina, čijoj realizaciji doprinose i inicijative kao što su Erasmus Mundus, savezi europskih sveučilišta i buduća združena europska diploma/oznaka.
- (9) Predstojeća Strategija za strukovno obrazovanje i osposobljavanje, najavljena u Uniji vještina, olakšat će privlačenje studenata i osoba s diplomom u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju, koji mogu potaknuti inovativnost Unije.
- (10) Inicijativa „Odaberi Europu za znanost”⁶ promiče Europu kao odredište izvrsnosti za međunarodne studente, istraživače i stručnjake, a Strategija EU-a za *start-up* i *scale-up* poduzeća⁷ ima za cilj učiniti Europu najboljim mjestom na svijetu za pokretanje i širenje globalnih tehnoloških poduzeća, uključujući *deep tech* poduzeća. U tim se inicijativama, zajedno s Akcijskim planom za kontinent umjetne inteligencije⁸, ističe strateška važnost sektora duboke tehnologije, umjetne inteligencije, čiste tehnologije, zdravstva i digitalnih sektora za konkurentnost i suverenitet Europe, kao i da EU treba moći privući kvalificirane stručnjake koji će unaprijediti te sektore. Aktivnosti Marie Skłodowska-Curie, jedan od važnih instrumenata za privlačenje i zadržavanje međunarodnih talenata u Europi, podupiru istraživače iz cijelog svijeta u osposobljavanju i svim fazama karijere. Naposljetku, privlačenje i zadržavanje visokokvalificiranih i raznolikih talenata podupire i inicijativa „Plavi tepih”, pokrenuta na temelju Strategije EU-a za *start-up* i *scale-up* poduzeća. U okviru te inicijative

---

² COM(2020) 609 final

³ COM(2023) 716 final.

⁴ JOIN(2025) 26 final.

⁵ COM(2025) 90 final.

⁶ <https://euraxess.ec.europa.eu/jobs#choose-europe-for-science-new>.

⁷ COM(2025) 270 final.

⁸ COM(2025) 165 final.

posebno se radi na poduzetničkom obrazovanju, poreznim aspektima dioničkih opcija za zaposlenike i prekograničnom zapošljavanju.

- (11) Komisija nudi potporu u okviru tekućih i planiranih inicijativa uvedenih kako bi EU talentima bio što atraktivniji, posebno u obliku mjera povezanih s inicijativom „Odaberite Europu” za istraživanje i inovacije. Te će mjere uključivati i mogućnosti za financiranje i komunikacijske aktivnosti za informiranje talenata o mogućnostima zapošljavanja u istraživačkim organizacijama u EU-u.
- (12) Cilj je predstojećeg Europskog akta o inovacijama intenzivirati uvođenje inovacija i poboljšati regulatorno okruženje za inovativna poduzeća, uključujući *start-up* i *scale-up* poduzeća. Prijedlog Komisije o Aktu o europskom istraživačkom prostoru (EIP) također će ojačati ulaganja u istraživanje i razvoj, uskladiti investicijske prioritete na razini Unije i na nacionalnoj razini te podržati mobilnost istraživača prema Uniji i unutar nje. U provedbi Akcijskog plana Komisije za žene u istraživanju, inovacijama i *start-up* poduzećima uklanjat će se rodne razlike, koje još uvijek onemogućuju potpunu mobilizaciju talenata i inovacijskog potencijala, kako bi EU do 2030. postao najprivlačnije mjesto na svijetu za žene u tim područjima.
- (13) Privlačenje inozemnih talenata radi inovativnosti i konkurentnosti jedan je od ključnih ciljeva i Strategije za viznu politiku EU-a⁹, u kojoj se utvrđuje okvir za viznu politiku kakva odgovara dugoročnim europskim interesima: jača sigurnost schengenskog područja, doprinosi prosperitetu i konkurentnosti EU-a te na globalnoj razini pokazuje napredak i otpornost Europe.
- (14) Unija bi trebala provesti mjere s kojima je već započela i poduzeti nove, još naprednije mjere kako bi postala što privlačnija destinacija za međunarodne talente čije vještine, znanje i aktivnosti mogu doprinijeti njezinoj konkurentnosti i inovacijskim ekosustavima. Te bi mjere trebale poboljšati pristupačnost i provedbu nacionalnih i Unijinih okvira za studiranje, istraživanje, zapošljavanje visokokvalificiranih radnika, osnivače *start-up* poduzeća i inovativne poduzetnike.
- (15) Fleksibilnost koju pruža postojeći pravni okvir Unije trebala bi se iskoristiti za brže i jednostavnije primanje međunarodnih talenata i povećanje Unijine atraktivnosti. Te bi mjere trebale biti popraćene operativnim mjerama na razini Unije i na nacionalnoj razini.
- (16) Okvir za privlačenje i zadržavanje talenata iz trećih zemalja već je utvrđen u pravnoj stečevini Unije. Direktivom (EU) 2016/801 („Direktiva o studentima i istraživačima”)¹⁰ usklađuju se uvjeti za ulazak i boravak studenata i istraživača, što im olakšava mobilnost i širi mogućnosti nakon studija i u području istraživanja, a Direktivom (EU) 2021/1883 („Direktiva o plavoj karti EU-a”)¹¹ utvrđuju se zajednička pravila za prihvrat i prava visokokvalificiranih radnika. Ta pravila dopunjuje Direktiva

---

⁹ COM(2026) 43.

¹⁰ Direktiva (EU) 2016/801 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o uvjetima ulaska i boravka državljana trećih zemalja u svrhu istraživanja, studija, osposobljavanja, volonterstva, razmjena učenika ili obrazovnih projekata, i obavljanja poslova *au pair*, SL L 132, 21.5.2016., str. 21. (ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2016/801/oj>).

¹¹ Direktiva (EU) 2021/1883 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. listopada 2021. o uvjetima za ulazak i boravak državljana trećih zemalja u svrhu zapošljavanja visokokvalificiranih radnika te stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 2009/50/EZ, SL L 382, 28.10.2021., str. 1. (ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2021/1883/oj>).

Vijeća 2003/86/EZ („Direktiva o spajanju obitelji”)¹², u kojoj se utvrđuju uvjeti za spajanje obitelji, što je vrlo važno za privlačenje stranih talenata, njihovo zadržavanje i dugoročnu integraciju.

- (17) Dugo trajanje postupaka, poteškoće na koje talenti nailaze u pristupu konzulatima, nedostatak informacija i složenost nacionalnih programa, uključujući programe za osnivače *start-up* poduzeća i inovativne poduzetnike, i dalje umanjuju djelotvornost okvira Unije i njegovu globalnu privlačnost i vidljivost. Isti problemi umanjuju i učinak mjera koje Unija poduzima u drugim područjima, kao što su obrazovanje, istraživanje ili inovacije.
- (18) Za privlačenje međunarodnih talenata Unija mora imati brze, transparentne i predvidljive postupke prihvata. Mogu se poduzeti ciljane mjere kako bi se pojednostavnili i pojasnili postupci prihvata, skratilo vrijeme obrade zahtjeva i konzularnim i administrativnim sustavima osigurali za to potrebni resursi, a u isto vrijeme mogu se uvesti mjere protiv moguće zlouporabe tih postupaka, među ostalim uz financijsku potporu Unije.
- (19) Za privlačenje i zadržavanje istraživača, međunarodnih studenata, visokokvalificirane radne snage s traženim vještinama, kao i osnivača *start-up* poduzeća i inovativnih poduzetnika treba im moći ponuditi bolju dugoročnu perspektivu. U skladu s Direktivom Vijeća 2003/109/EZ („Direktiva o osobama s dugotrajnim boravkom”)¹³ status osobe s dugotrajnim boravkom u EU-u može se steći nakon pet godina zakonitog i neprekinutog boravka u nekoj državi članici. Osim toga, ta direktiva podupire visoko mobilne talente kao što su istraživači i visokokvalificirani radnici. Prijedlog Komisije¹⁴ o preinaci te direktive Uniju bi tim talentima učinio još privlačnijom.
- (20) Za uspješnost politika privlačenja i zadržavanja državljana trećih zemalja vrlo je važno i olakšati im priznavanje kvalifikacija i vrednovanje njihovih vještina. U Inicijativi za prenosivost vještina, čije je donošenje predviđeno za 2026., ispitat će se treba li predložiti zajednička pravila za jednostavnije priznavanje i vrednovanje kvalifikacija i vještina državljana trećih zemalja.
- (21) Poboljšanje pružanja informacija talentima u inozemstvu, jačanje koordinacije među akterima u području obrazovanja, osposobljavanja, istraživačkih institucija i inovacija te osiguravanje odgovarajućih administrativnih kapaciteta znatno bi doprinijeli brzini, transparentnosti i efikasnosti tih procedura.
- (22) Trebalo bi predstaviti ciljane preporuke kako bi se talentima olakšao pristup Uniji i državama članicama, pojednostavnili postupci podnošenja zahtjeva, ojačale mjere za privlačenje i zadržavanje međunarodnih talenata koji mogu doprinijeti konkurentnosti i rastu Unije, povećali kapaciteti, proširio pristup informacijama te promicali koordinacijski mehanizmi.
- (23) Vještine tražene na europskim tržištima rada ili velik inovacijski potencijal može se pronaći i među korisnicima međunarodne zaštite koji borave u EU-u ili državljanima

---

¹² Direktiva Vijeća 2003/86/EZ od 22. rujna 2003. o pravu na spajanje obitelji, SL L 251, 3.10.2003., str. 12. (ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2003/86/oj>), a povoljnija pravila propisana su Direktivom (EU) 2016/801 (za istraživače) i Direktivom (EU) 2021/1883.

¹³ Direktiva Vijeća 2003/109/EZ o statusu državljana trećih zemalja s dugotrajnim boravkom, SL L 16, 23.1.2004., str. 44. (ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2003/109/oj>).

¹⁴ COM(2022) 650 final.

trećih zemalja kojima je potrebna zaštita raseljenima u trećim zemljama. Međutim, njima bi moglo biti još teže ishoditi dozvolu boravka u svrhu studiranja, istraživačkog rada ili pronalaska zaposlenja kao visokokvalificirani radnici. To uključuje uklanjanje poteškoća u pristupu postupcima priznavanja stranih diploma, svjedodžbi i drugih dokaza o formalnim kvalifikacijama, posebno ako nedostaju potrebni dokazni dokumenti ili si predmetna osoba ne može priuštiti trošak priznavanja. U tom bi se kontekstu moglo iskoristiti iskustvo iz provedbe dodatnih mehanizama povezanih s radom ili obrazovanjem, u skladu s Preporukom Komisije o zakonitim putovima do zaštite u EU-u¹⁵.

- (24) Kad je riječ o privlačenju talenata za inovacije, među državama članicama, socijalnim partnerima i dionicima trebalo bi promicati suradnju, uzajamno učenje i razmjenu dobrih primjera iz prakse. Trebalo bi uspostaviti platformu za privlačenje talenata za inovacije koja bi okupila stručnjake iz postojećih foruma u području migracija, zapošljavanja, obrazovanja i inovacija radi stvaranja sinergija, koordinacije i praćenja provedbe ove Preporuke.
- (25) Komisija bi trebala redovito pratiti provedbu ove Preporuke, počevši od 2026., i procijeniti jesu li potrebne ciljne prilagodbe zakonodavstva kako bi se relevantni postupci pojednostavnili i prilagodili EU-ovim ambicijama u smislu konkurentnosti i inovativnosti. U tu bi svrhu države članice trebalo pozvati da Komisiji prijavljuju relevantne nacionalne inicijative, reforme, uspješne primjere iz prakse i statističke podatke.
- (26) Ova bi se Preporuka trebala odnositi prije svega na okvire za prihvata i boravak u slučaju boravka duljeg od 90 dana. Države članice imale bi mogućnost za boravke do 90 dana unutar razdoblja od 180 dana primijeniti mjere iz ove Preporuke i na relevantne kategorije državljana trećih zemalja kojima je za ulazak u EU potrebna viza, a koji posjećuju EU u svrhu studiranja, istraživanja ili poslovanja, pod uvjetom da je to u skladu s primjenjivim pravnim okvirom EU-a o vizama za kratkotrajni boravak¹⁶.
- (27) Ovom se Preporukom ne dovodi u pitanje nadležnost država članica da odrede koliko će državljana trećih zemalja prihvaćati za potrebe rada, u skladu s člankom 79. stavkom 5. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,

PREPORUČUJE:

OLAKŠAVANJE PRISTUPA UNIJI I DRŽAVAMA ČLANICAMA ZA TALENTE I POJEDNOSTAVNENJE POSTUPAKA PODNOŠENJA ZAHTJEVA

Mjere za jednostavnije podnošenje i brže ocjenjivanje zahtjeva za vize za dugotrajni boravak i boravišne dozvole

1. Države članice trebale bi imati jednostavne, brze, transparentne i digitalizirane postupke podnošenja zahtjeva kako bi potaknule visokokvalificirane radnike, kao i istraživačke organizacije, ustanove za obrazovanje i osposobljavanje i poslodavce da koriste mogućnosti za međunarodnu mobilnost.

---

¹⁵ Preporuka Komisije (EU) 2020/1364 od 23. rujna 2020. o zakonitim putovima do zaštite u EU-u: promicanje preseljenja, humanitarnog prihvata i drugih dodatnih mehanizama, SL L 317, 1.10.2020., str. 13. (ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2020/1364/oj>).

¹⁶ Uredba (EZ) br. 810/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uspostavi Zakonika Zajednice o vizama (Zakonik o vizama), SL L 243, 15.9.2009., str. 1. (ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/810/oj>).

2. Države članice trebale bi omogućiti da se zahtjevi podnose na daljinu ili uživo. Sastanci uživo trebali bi biti obvezni samo kad su strogo nužni, na primjer za davanje biometrijskih podataka ili u slučaju opravdane sumnje da bi predmetni državljani trećih zemalja boravili u Uniji u svrhe različite od onih za koje podnose zahtjev za prihvata. Ako je zahtjev nužno podnijeti uživo, države članice trebale bi ponuditi dostatan broj izvedivih termina za podnošenje zahtjeva, razgovore i preuzimanje viza za dugotrajni boravak ili boravišnih dozvola.
3. Države članice trebale bi popratiti mjere za olakšavanje podnošenja zahtjeva odgovarajućim zaštitnim mjerama kako bi isključile mogućnost da državljani trećih zemalja predstavljaju prijetnju javnom poretku, javnoj sigurnosti ili javnom zdravlju te kako bi spriječile zlouporabe i prijekave, među ostalim tako što će provjeravati vjerodostojnost i pouzdanost subjekata domaćina i poslodavaca, popratne dokumentacije i profila podnositelja zahtjeva koji žele provoditi istraživanja, studirati ili raditi u područjima od strateške važnosti (npr. obrana, nuklearna energija, obavještajni podaci itd.). Države članice trebale bi uspostaviti i proporcionalne mehanizme praćenja nakon što državljani trećih zemalja uđu na njihovo državno područje kako bi zajamčile da oni nastavljaju ispunjavati uvjete prihvata, uključujući praćenje kako ne bi nastali novi rizici za javnu sigurnost i javni poredak, a posebno rizici od neovlaštenog otkrivanja tehnologija.
4. Države članice trebale bi uspostaviti internetske sustave za podnošenje zahtjeva koji će biti učinkoviti i jednostavni za korištenje i koji će omogućivati sigurnu i interoperabilnu¹⁷ razmjenu podataka i koordinaciju među nadležnim nacionalnim tijelima uključenima u obradu zahtjeva.
5. Države članice potiču se da združe i koordiniraju konzularne resurse u trećim zemljama, prema potrebi, kako bi se riješilo pitanje ograničenih konzularnih kapaciteta. Takva suradnja mogla bi uključivati dijeljene ili zajedničke odjele za vize, koji bi međunarodnim studentima, istraživačima, visokokvalificiranim radnicima, osnivačima *start-up* poduzeća i inovativnim poduzetnicima pružali ciljane informacije o podnošenju zahtjeva i olakšavali postupke izdavanja viza za dugotrajni boravak i boravišnih dozvola. Ti bi se posebni odjeli mogli osnivati u suradnji s delegacijama EU-a, nacionalnim agencijama za inovacije i gospodarskim komorama, a mogli bi i održavati tematska promotivna događanja.
6. Ako država članica nema diplomatsko ili konzularno predstavništvo u dotičnoj trećoj zemlji, trebala bi poduzeti potrebne mjere kako bi olakšala podnošenje zahtjeva, na primjer preko za to namijenjenog internetskog sustava ili putem ugovora o zastupanju s drugim državama članicama koje imaju predstavništvo u toj trećoj zemlji.

Mjere za jednostavnije uvjete prihvata

7. Države članice trebale bi, u skladu s mogućnostima predviđenima u člancima 9. i 15. Direktive (EU) 2016/801 i članku 13. Direktive (EU) 2021/1883, primjenjivati postupke odobravanja ili priznavanja za istraživačke organizacije, visoka učilišta i poslodavce kako bi podnositelje zahtjeva izuzele od obveze podnošenja određene dokumentacije. Radi transparentnosti i kako bi podnositelji zahtjeva znali za pojednostavnjenja koja se primjenjuju na odobrene i priznate istraživačke

---

¹⁷ Interoperabilnost aplikacijskih sustava država članica može se olakšati konzultiranjem relevantnih resursa na portalu Interoperabilna Europa.

organizacije, visoka učilišta i poslodavce, države članice trebale bi redovito objavljivati ažurirane popise odobrenih subjekata domaćina, subjekata za potporu i priznatih poslodavaca na istim internetskim stranicama na kojima podnositelji zahtjeva mogu pronaći informacije o postupcima izdavanja viza za dugotrajni boravak i boravišnih dozvola.

8. Države članice trebale bi smanjiti broj dokumenata ili dokaza koje podnositelji zahtjeva moraju priložiti zahtjevu za studiranje ili istraživanje ili prijavi za radno mjesto za koje se traži visokokvalificirani radnik s određenim vještinama u odobrenoj istraživačkoj organizaciji, visokom učilištu ili priznatom poslodavcu, kako je dopušteno člankom 8. stavkom 3. i člankom 11. stavkom 3. Direktive (EU) 2016/801 i člankom 13. stavkom 2. Direktive (EU) 2021/1883. Države članice trebale bi podnositelje zahtjeva izuzeti barem od obveze dostavljanja dokumenata koje je već provjerio subjekt domaćin ili drugo nadležno tijelo, kao što su dokaz o smještaju, prijevodi diploma, dokaz o zdravstvenom osiguranju, rezultati ispitivanja tržišta rada ili druga popratna dokumentacija koja je već ocijenjena u okviru postupka odobravanja ili priznavanja.
9. Državljanj trećih zemalja koji dolaze u Uniju u svrhu studiranja, istraživanja ili zapošljavanja kao visokokvalificirani radnici u trenutku podnošenja zahtjeva često ne znaju na kojoj će adresi boraviti ili ne mogu unajmiti odgovarajući smještaj bez potpisanog ugovora o radu i valjane vize za dugotrajni boravak ili boravišne dozvole. Države članice trebale bi od studenata, istraživača i visokokvalificiranih radnika prestati zahtijevati da pri podnošenju zahtjeva navedu adresu u predmetnoj državi članici, pa ni privremenu adresu, u skladu s člankom 7. stavkom 2. Direktive (EU) 2016/801 i člankom 5. stavkom 7. Direktive (EU) 2021/1883.
10. Kako bi plava karta EU-a inovativnim talentima bila što pristupačnija, države članice trebale bi razmotriti:
  - primjenu nižih pragova plaća za zanimanja u kojima postoji strukturni manjak radne snage i za osobe koje su nedavno stekle sveučilišnu diplomu, unutar granica dopuštenih člankom 5. stavkom 4. Direktive (EU) 2021/1883, i
  - prihvaćanje relevantnog radnog iskustva umjesto formalnih kvalifikacija u okviru podnošenja zahtjeva u strateškim sektorima za inovacijski ekosustav Unije izvan sektora IKT-a navedenog u Prilogu I. Direktivi (EU) 2021/1883, u skladu s člankom 2. stavkom 9. točkom (b) Direktive.

Mjere za skraćivanje vremena obrade

11. Države članice trebale bi uspostaviti olakšane ili ubrzane postupke za izdavanje viza za dugotrajni boravak ili boravišnih dozvola osnivačima *start-up* poduzeća i inovativnim poduzetnicima, u suradnji s inovacijskim akterima koje su priznala ili podržala nacionalna tijela (npr. certificirani inkubatori, akceleratori, agencije za inovacije, tehnološki parkovi). Države članice trebale bi pojednostavnjene ili ubrzane postupke primjenjivati posebno za osnivače *start-up* poduzeća i MSP-ova i inovativne poduzetnike koji sudjeluju u inovacijskim programima koji primaju potporu na nacionalnoj razini ili razini EU-a, kao što su Obzor Europa, uključujući Europsko vijeće za inovacije, Europski institut za inovacije i tehnologiju i EUREKA Eurostars, ili koji sudjeluju u projektima koji primaju potporu iz fonda InvestEU.
12. Države članice trebale bi što prije obrađivati zahtjeve za vizu za dugotrajni boravak ili boravišnu dozvolu (uključujući zahtjeve za produljenje) međunarodnih studenata, istraživača i visokokvalificiranih radnika sa specijaliziranim vještinama u STEM-u i

drugim sektorima povezanima s inovacijama, kao i osnivača *start-up* poduzeća i inovativnih poduzetnika. Potiče ih se da te zahtjeve obrade u roku od 30 dana od podnošenja.

13. U skladu s ciljevima utvrđenima u Preporuci Vijeća „Europa u pokretu”¹⁸ države članice trebale bi što prije obrađivati zahtjeve za vize za dugotrajni boravak i boravišne dozvole (uključujući produljenja) međunarodnih studenata i istraživača koji u Uniju dolaze u okviru programa koje financira Unija, kao što su Erasmus+, aktivnosti Marie Skłodowska-Curie, bespovratna sredstva Europskog istraživačkog vijeća i drugi programi kojima se žele privući talentirani timovi za istraživanje i inovacije, te ih se potiče da te zahtjeve obrade u roku od 30 dana od podnošenja.
14. Države članice trebale bi u različitim fazama postupka prihvata prestati zahtijevati dokumente koji nisu ključni, a koji su već dostavljeni u prethodnoj fazi postupka, kao što su preslike ugovora o radu, dokaz o smještaju, službeni prijevodi ili legalizacija diploma, i trebale bi postupati na temelju uzajamnog povjerenja u vjerodostojnost i točnost dostavljenih dokumenata. U skladu s člankom 5. stavkom 2. Direktive (EU) 2016/801 države članice trebale bi razmotriti prihvaćanje dokumentacije na službenim jezicima Unije koji nisu njihovi službeni jezici ili barem na engleskom jeziku.
15. Države članice trebale bi dopustiti međunarodnim studentima koji podnose zahtjev da pokrenu imigracijski postupak prije nego što plate puni iznos školarine, pod uvjetom da dokaz o plaćanju punog iznosa dostave najkasnije u trenutku izdavanja vize za dugotrajni boravak ili boravišne dozvole.
16. Ako države članice izdaju boravišne dozvole samo na svojem državnom području, a podnositeljima zahtjeva potrebna je viza da bi na njega ušli, države članice trebale bi zahtjev za izdavanje te vize obraditi što prije i u istom ukupnom roku od 30 dana preporučenom u točkama 12. i 13. ove Preporuke. Taj bi rok trebao obuhvaćati i vrijeme koje je nadležnim tijelima potrebno za provjeru stanja na tržištu rada, ako je to primjenjivo.
17. Države članice potiču se da ne provode ispitivanja tržišta rada za istraživače ni za visokokvalificirane radnike sa specijaliziranim vještinama, osim ako je to opravdano potrebno, i da ta ispitivanja ne provode za produljenja boravišnih dozvola ni u slučajevima mobilnosti unutar EU-a. Države članice potiču se i da ispitivanja tržišta rada ne provode za zanimanja u kojima postoji strukturni manjak radne snage ni za zanimanja koja doprinose inovacijskom ekosustavu EU-a, među ostalim u sektorima povezanima sa STEM-om. Kad se provode, ispitivanja tržišta rada trebala bi biti brza, proporcionalna i transparentna.

OD PRIVLAČENJA DO ZADRŽAVANJA MEĐUNARODNIH TALENATA U UNIJI

Mjere za širenje mogućnosti za poduzetništvo i dugoročno zaposlenje

18. Države članice trebale bi informirati međunarodne studente i istraživače da mogu ostati na njihovom državnom području najmanje devet mjeseci nakon završetka studija ili istraživanja u svrhu traženja posla ili osnivanja poduzeća, kako je predviđeno člankom 25. stavkom 1. Direktive (EU) 2016/801. To bi se razdoblje

---

¹⁸ Preporuka Vijeća od 13. svibnja 2024. „Europa u pokretu” – mogućnosti za mobilnost u svrhu učenja za sve, SL C, C/2024/3364, 14.6.2024.

prema potrebi moglo produljiti kako bi se osobama s diplomom i istraživačima dalo dovoljno vremena da pronađu posao koji odgovara njihovoj razini vještina ili pokrenu poduzetnički pothvat.

19. Države članice trebale bi iskoristiti mogućnost iz članka 15. stavka 5. Direktive (EU) 2021/1883 da nositeljima plave karte EU-a dopuste da se bave drugim profesionalnim djelatnostima koje su komplementarne njihovoj glavnoj djelatnosti kao nositelja plave karte EU-a, a da to ne utječe na njihova prava boravka kao nositelja plave karte EU-a. Ta je fleksibilnost posebno važna u sektorima IKT-a i drugim inovativnim sektorima, u kojima bi mogla potaknuti visokokvalificirane i kvalificirane radnike da testiraju i razvijaju poduzetničke projekte, a da pritom zadrže djelatnost koja im je glavna kao nositeljima plave karte EU-a.

Mjere za zadržavanje talenata

20. Države članice trebale bi međunarodnim studentima, istraživačima, visokokvalificiranim radnicima, osnivačima *start-up* poduzeća i inovativnim poduzetnicima olakšati pristup relevantnim službama i mrežama za potporu na nacionalnoj razini i razini EU-a kako bi im se pomoglo da se smjeste i obavljaju svoje profesionalne aktivnosti u EU-u. EURAXESS je već referentna točka za istraživače. Daljnja potpora inovacijama mogla bi uključivati:
- informacije o akceleratorским programima i mentorstvu za osnivače *start-up* poduzeća i inovativne poduzetnike,
  - razvoj karijere, uključujući usluge traženja posla i posredovanja pri zapošljavanju za osobe s diplomom i akademsko osoblje iz inozemstva,
  - promicanje poduzetničkog obrazovanja i inicijative za stručno usavršavanje i prekvalifikaciju,
  - potporu za traženje smještaja, informacije o najmu nekretnina, suradnju s pružateljima stambenih usluga i lokalnim upravama,
  - potporu za stjecanje ili poboljšanje jezičnih vještina,
  - pomoć s administrativnim formalnostima, uključujući lokalnu prijavu boravka, oporezivanje, pristup zdravstvenim uslugama i socijalnu sigurnost,
  - potporu bračnim drugovima ili partnerima u traženju posla ili osnivanju poduzeća, uključujući tečajeve jezika,
  - olakšavanje skrbi o djeci i upisa djece u školu, od ranih faza i tijekom cijele godine, i priznavanja prethodnog školovanja kao ekvivalentnog.
21. Države članice trebale bi osigurati da prihvatljivi istraživači, visokokvalificirani i kvalificirani radnici, osnivači *start-up* poduzeća i inovativni poduzetnici mogu zatražiti i dobiti status osobe s dugotrajnim boravkom u EU-u. U tu bi im svrhu države članice trebale pružati jasne informacije o uvjetima prihvatljivosti, postupcima i pravima koja su s njima povezana te bi trebale olakšavati koordinaciju među lokalnim tijelima, subjektima domaćinima i subjektima za potporu kako bi se provjeravalo trajanje boravka i ispunjenost preduvjeta povezanih s integracijom.
22. Države članice trebale bi nositeljima plave karte EU-a olakšati pristup statusu osobe s dugotrajnim boravkom u EU-u, kako je predviđeno člankom 18. stavkom 2. Direktive (EU) 2021/1883, tako da omogućе zbrajanje razdoblja boravka provedenih u različitim državama članicama. Također bi trebale olakšati pristup statusu osobe s dugotrajnim boravkom u EU-u bivšim međunarodnim studentima koji ostanu u EU-u

nakon što diplomiraju i pronađu zaposlenje. U tim slučajevima, kako je dopušteno člankom 4. stavkom 2. Direktive Vijeća 2003/109/EZ, države članice potiču se da za izračun petogodišnjeg razdoblja potrebnog za stjecanje statusa osobe s dugotrajnim boravkom u EU-u uzmu u obzir polovinu trajanja boravka u svrhu studiranja.

23. Države članice trebale bi primjenjivati isto vrijeme obrade od 30 dana kako je preporučeno u točkama 12. i 13. na članove obitelji istraživača i visokokvalificiranih radnika u pratnji, koji mogu podnijeti zahtjev za boravišnu dozvolu kad i istraživač ili visokokvalificirani radnik, u skladu s člankom 26. stavkom 4. Direktive (EU) 2016/801 i člankom 17. stavkom 4. Direktive (EU) 2021/1883. Istraživače i visokokvalificirane radnike trebalo bi upoznati s tom mogućnosti, kao i s pravima članova njihovih obitelji na pristup tržištu rada, zdravstvenim uslugama, obrazovanju i strukovnom osposobljavanju.

Mjere za poticanje mobilnosti unutar EU-a

24. Države članice trebale bi informirati podnositelje zahtjeva o mogućnostima za mobilnost unutar EU-a međunarodnih studenata, istraživača i nositelja plave karte EU-a. Države članice trebale bi osigurati i da relevantna nacionalna tijela, kao i istraživačke i obrazovne ustanove budu obaviješteni o pravilima koja primjenjuju na mobilnost unutar EU-a.
25. Države članice trebale bi iskoristiti fleksibilnost predviđenu člancima od 27. do 31. Direktive (EU) 2016/801 i člancima 20., 21. i 22. Direktive (EU) 2021/1883 kako bi pojednostavnile i racionalizirale postupke za mobilnost unutar EU-a. U tu bi svrhu države članice trebale razmotriti:
- omogućivanje mobilnosti međunarodnih studenata bez obveze da predmetni student ili visoka učilišta o tome obavijeste nadležna tijela tih dviju država članica¹⁹,
  - omogućivanje kratkoročne mobilnosti istraživača (i članova njihovih obitelji) bez obveze da istraživač i istraživačka organizacija o tome obavijeste nadležna tijela, kako je predviđeno člancima 28. i 30. Direktive (EU) 2016/801,
  - omogućivanje nositeljima plave karte EU-a da obavljaju poslovne aktivnosti za vrijeme kratkoročne mobilnosti unutar EU-a, uz aktivnosti navedene u članku 2. stavku 13. Direktive (EU) 2021/1883, što uključuje na primjer sudjelovanje u inovacijskim projektima, mentorstvo ili aktivnosti razmjene znanja, poduzetnički angažman (npr. inkubacija *start-up* poduzeća, akceleratori programi, osnivanje inovativnog poduzeća ili pridruživanje takvom poduzeću) i gostujući predavački ili istraživački rad na sveučilištima ili u istraživačkim organizacijama. Popis takvih aktivnosti trebalo bi redovito ažurirati i učiniti pristupačnim u skladu s člankom 24. stavkom 1. drugim podstavkom točkom (a) Direktive (EU) 2021/1883,
  - primjenu pojednostavnjenog postupka obavješćivanja za dugoročnu mobilnost istraživača i članova njihovih obitelji, kako je predviđeno člankom 29. stavkom 1. točkom (a) i člankom 30. stavkom 2. Direktive (EU) 2016/801, umjesto da je potrebno podnijeti novi zahtjev,

---

¹⁹ Prema članku 31. stavku 2. Direktive (EU) 2016/801 druga država članica (u kojoj studenti namjeravaju provesti dio studija) ne mora zahtijevati da bude obaviještena o mobilnosti studenata.

- skraćivanje popisa dokumentacije potrebne za mobilnost međunarodnih studenata, istraživača i nositelja plave karte EU-a te članova njihovih obitelji unutar EU-a na ključne dokumente, kao što su valjana putna isprava i odobrenje koje je izdala prva država članica. Druge dokumente, kao što su dokazi o zdravstvenom osiguranju, izvorima sredstava ili adresi, ne bi trebalo ponovno tražiti, osim ako je to apsolutno nužno. Trebalo bi prihvaćati dokumente na engleskom jeziku.

JAČANJE KAPACITETA, POBOLJŠANJE PRISTUPA INFORMACIJAMA, PROMICANJE KOORDINACIJSKIH MEHANIZAMA

Mjere za jačanje administrativnog kapaciteta

26. Države članice trebale bi svojim nadležnim tijelima, uključujući diplomatska i konzularna predstavništva, osigurati adekvatne ljudske i financijske resurse za učinkovitu obradu zahtjeva, posebno na lokacijama na kojima se prima velik broj zahtjeva i tijekom sezonskih porasta opterećenja (npr. u mjesecima pred početak akademske godine).
27. Države članice trebale bi osigurati da relevantno osoblje, posebno konzularno osoblje, prođe redovitu, opsežnu edukaciju za procjenu zahtjeva i relevantne dokumentacije i savjetovati podnositelje zahtjeva da zahtjeve podnose pravodobno i prilože im sve tražene dokumente.
28. Države članice potiču se da koriste dostupne instrumente Unije, posebno Fond za azil, migracije i integraciju (FAMI), za potporu izgradnji kapaciteta, povećanju broja osoblja i osposobljavanju, kao i Instrument za tehničku potporu (TSI) za potporu osmišljavanju, provedbi i evaluaciji strukturnih reformi potrebnih kako bi ojačale kapacitete za upravljanje migracijama i poboljšale međusektorsku koordinaciju, te istraživački program Obzor Europa za potporu prikupljanju relevantnih dokaza i podataka²⁰.

Mjere za poboljšanje pristupa informacijama

29. Države članice trebale bi pružati jasne informacije o dokumentima koji su potrebni za podnošenje zahtjeva za vizu za dugotrajni boravak ili boravišnu dozvolu, uključujući primjere prihvatljivih dokaza za npr. „raspolaganje dostatnim sredstvima”, kao i informacije o vremenskom okviru postupka podnošenja zahtjeva za vizu i boravišnu dozvolu.
30. Kako bi talentima izvan EU-a olakšale pristup informacijama, države članice trebale bi koristiti i promovirati postojeće nacionalne alate i inicijative, kao i alate i inicijative na razini EU-a, kao što su portal EU-a za imigraciju, centar za mogućnosti saveza Europa Startup Nations Alliance za osnivače *start-up* poduzeća, portali EURAXESS i portal „Odaberite Europu” za istraživače. U kontekstu planiranja i uspostave upravljačke strukture za Bazu talenata EU-a Komisija će međusobno usklađivati postojeće alate i inicijative na razini EU-a radi daljnjih sinergija i pojednostavnjenja.
31. Kad je riječ o obvezi država članica da objavljuju pristupačne informacije o uvjetima prihvata i pravima studenata, istraživača i visokokvalificiranih radnika kako je

---

²⁰ Vidjeti istraživačke projekte u okviru programa Obzor Europa koji se financiraju u okviru tematskog područja *HORIZON-CL2-2023-TRANSFORMATIONS-01-03 (Inovativni pristupi partnerstvima za talente)*.

propisano člankom 35. Direktive (EU) 2016/801 i člankom 24. Direktive (EU) 2021/1883, države članice potiču se da za to koriste centralizirane internetske portale s jedinstvenom ulaznom točkom, koji su dostupni i na mobilnim aplikacijama, i da na tim portalima budu dostupni višejezični sadržaj, odgovori na najčešća pitanja, chatbot i telefonski brojevi za pomoć. Na portalima bi trebale biti dostupne smjernice za pripremu zahtjeva i informacije o praktičnim aspektima boravka u predmetnoj državi članici, kao što su informacije o stanovanju, zdravstvenoj skrbi, bankarskim uslugama i oporezivanju. Za točnost, potpunost i ažuriranje tih informacija ključno je aktivno sudjelovanje nacionalnih tijela i aktera u području inovacija. Državljeni trećih zemalja na tim bi internetskim platformama trebali moći i izravno podnijeti zahtjev za vizu za dugotrajni boravak ili boravišnu dozvolu.

32. Države članice potiču se da s partnerskim zemljama surađuju na mjerama za poboljšanje sigurnosti isprava, upravljanja identitetima i razmjene informacija, kao i na pitanjima povezanim s rizikom od „odljeva mozгова”. Ta suradnja može doprinijeti uzajamnom povjerenju i urednoj provedbi postupaka prihvata, čime se dopunjuju inicijative u okviru sveobuhvatnih partnerstava EU-a, partnerstava za talente i suradnja s partnerima u procesu proširenja i partnerima u susjedstvu.

Mjere za jačanje koordinacije

33. Države članice trebale bi zajamčiti kontinuiranu koordinaciju, komunikaciju i razmjenu informacija između tijela nadležnih za imigraciju i rad, s jedne strane, i subjekata domaćina i subjekata za potporu, posebno istraživačkih organizacija i visokih učilišta, akceleratora i inkubatora *start-up* poduzeća, inovacijskih agencija i gospodarskih komora, s druge strane. Nadležna tijela trebala bi imenovati kontaktne točke koje će omogućivati izravnu i sigurnu komunikaciju sa subjektima domaćinima i subjektima za potporu.
34. Države članice trebale bi promicati mehanizme u čijem okviru subjekti domaćini i subjekti za potporu mogu pomagati podnositeljima zahtjeva kako bi se osiguralo da su zahtjevi potpuni prije nego što se prosljede tijelima nadležnima za imigraciju.
35. Države članice trebale bi obavijestiti subjekte domaćine i subjekte za potporu o prosječnom vremenu obrade kako bi se omogućilo da se potrebni dokumenti (npr. dogovor o gostovanju, dokaz o prihvaćanju na sveučilište) podnesu dovoljno unaprijed, a u svakom slučaju najmanje 90 dana prije početka istraživačkog projekta ili akademske godine. Kako bi se spriječila administrativna kašnjenja i osigurao pravodoban prihvata, trebalo bi uspostaviti izravne informacijske kanale za obavješćivanje tijela nadležnih za imigraciju o kasnim upisima međunarodnih studenata ili o promjenama datuma upisa.
36. Države članice trebale bi davati prednost zahtjevima za kasno upisane studente kako bi se međunarodnim studentima omogućilo da doputuju prije početka akademske godine i dopustiti rano podnošenje zahtjeva za vizu za dugotrajni boravak i boravišnu dozvolu te tako spriječiti sezonska povećanja opterećenja i rasteretiti konzularne službe.

Komisijina potpora i upravljanje

37. Države članice potiču se da surađuju i razmjenjuju informacije, među ostalim sa socijalnim partnerima i drugim dionicima, o mjerama za privlačenje talenata za inovacije, među ostalim tako da uče jedni od drugih i razmjenjuju dobre primjere iz prakse. U tu bi svrhu države članice trebale doprinijeti platformi za privlačenje talenata za inovacije, koju će Komisija oformiti kako bi okupila stručnjake za

migracije, zapošljavanje, obrazovanje i inovacije iz postojećih foruma, kao što su Kontaktna skupina za zakonite migracije, Platforma za migracije radne snage, Radna skupina za visoko obrazovanje i Europsko vijeće za inovacije, radi stvaranja sinergija, koordinacije između javnih tijela i dionika te praćenja provedbe ove Preporuke.

38. Kako bi podupirale praćenje ove Preporuke i privlačenje talenata za inovacije, države članice trebale bi obavješćivati Komisiju o relevantnim nacionalnim inicijativama, reformama, dobrim primjerima iz prakse i statističkim podacima, koje će Komisija analizirati 2026. i redovito nakon toga, među ostalim radi eventualnih ciljanih prilagodbi zakonodavstva koje bi mogle biti potrebne kako bi se postupci pojednostavnili i prilagodili EU-ovim ambicijama u smislu konkurentnosti i inovativnosti.

Sastavljeno u Bruxellesu 29.1.2026.

Za Komisiju

Magnus BRUNNER
Član Komisije

